

"חכמים, היזהרו!"

1.

שמעתי מספרים על תלמיד-חכם אחד (איני זוכר את שמו ואני תקווה שהוא עדיין בחיים בעולם הזה ויאריך ימים ושנים טובות):

אותו תלמיד-חכם מצטיין ב'פרקטיקה הלכתית', כלומר, מעבר ללימוד התורה כשלעצמו הוא גם חוקר את החיים הטכניים על כל פרטיהם, ומשכך הוא בודק כל דבר במשקפי התורה וההלכה ומגיע לעתים למסקנות מעניינות.

אחת המסקנות שהגיע אליה הלמדן דנן, היא שלפי ההלכה אין צורך לחגור חגורת בטיחות בעת נסיעה ברכב בתוך העיר. מכיון שכותב השורות אינו מתיימר להרגיש עצמו 'מבין' בענינים אלו, לכן לא אוכל לתת חוות דעת ובוודאי לא המלצה על מסקנה זו, מה מקורה ועד כמה היא רצינית; מכל מקום, זו העובדה – שאותו יהודי חקר ובדק והסיק שמבחינה הלכתית מיותר לחגור חגורת בטיחות ברכב בעת נסיעה פנימית.

נאה דורש – ונאה מקיים... אותו תלמיד-חכם נמנע בכלל מלחגור חגורת בטיחות, אך לכל כלל יש יוצא מן הכלל: בערך בעשרה ימים בשנה, ימי חול-המועד (פסח וסוכות), הוא כן מקפיד על חגורת הבטיחות בעת נסיעה.

על השאלה המסקרנת: למה דוקא בחול המועד? השיב בפשטות: 'בחול המועד אסור לעשות מלאכה וגם נמנעים מכתובה ככל האפשר.'

ובכן, אם יקרה מצב שבו יתפוס אותי שוטר כשאני לא חגור, איני רוצה להכשיל אותו בכתיבת דו"ח בחול המועד'...

2.

הרבי לימד אותנו 'לגלות אחריות'! וכשחסיד עושה דבר מה בפרהסיא, הוא נדרש לחשוב לא רק על התועלת העכשווית שהוא עלול להפיק מהדבר, אלא גם לקחת אחריות על התוצאות האפשריות: איך יתקבל הדבר בעיני פלוני, ואיך יתפרש הדבר בעיני אלמוני, ומה יצא מזה מחר ומחרתיים.

גם אם כלפי עצמי הגעתי למסקנה שמדובר בפעולה חיובית, מותרת ומומלצת, עליי לחשוב פעמיים איך יגיבו הרואים והשומעים; האם הם יראו את הפעולה שלי וזה יגרום להם להתקרב יותר ליהדות ולחסידות, או שפעולתי תגרום להם משום מה למחשבות מסוג אחר.

עיקרון זה של 'לקיחת אחריות' הוא העומד בבסיסה של 'גזירת המשקה', כידוע (השייכת במיוחד לחג השבועות – ראה תורת מנחם חנ"ב ע' 414), שנוגעת לכל אחד ואחד באופן אישי; וכמובן, עיקרון זה נוגע במיוחד למי שמתעסק בפרסום ציבורי של רעיונות חסידיים, שעליו לחשוב מה יקרה כאשר הפרסום יגיע לידי היהודי הפשוט בשוק או לידי השוטר הנ"ל... איך הוא יבין זאת ולאיזה תוצאות זה יביא אצלו.

נזכרתי בכל זה לנוכח פרסום חב"די מסויים שהגיע לידי בהשגחה פרטית, ובו ראיתי מסופר כך (אני מצטט במדויק) – בקשר לחסיד הידוע ר' הענדל נ"ע:

"מסופר שפעם התפלל בהתרגשות גוברת והולכת, עד שהגיע לשיא התפילה והיה מוכן לקבל על עצמו עול מלכות שמים בקריאת שמע, הניח ידו על עיניו וקרא 'שמע ישראל, ה' אלוקינו', ה' אחד', בכוונת הלב ובהתבוננות מעמיקה.

ואז הסיר את כף ידו מעל עיניו, הביט נכחו ואז עיניו חיפשו אנה ואנה. כאשר מצא את הסנדלר, סימן לו להתקרב אליו, ואז הצביע רבי הנדל על נעליו הקרועות של אחד מתלמידי הישיבה, וסימן: תקן לו את נעליו על חשבוני.

אחרי התפילה היה מי שהעז לשאול: הלוא בזמן קריאת שמע ההלכה אוסרת לרמוז בעיניו ולקרוע בשפתיו, וכיצד זה הורה באצבע לסנדלר על נעליו של אותו תלמיד?!

השיב לו רבי הנדל: הלוא עוסקים ב'ה' אחד' – באחדות השם, ומהי אחדות השם אם לא שלפלוני תהיינה נעליים"...

ובכן:

אם הסיפור המוזר הזה אכן היה, או לא היה, ואיך בדיוק היה –
אשאיר ל"חוקרים החסידיים" לבדוק ולברר;

אולם מה שברור הוא, ללא כל ספק, שפרסום של סיפור כזה בצורה שתהיה זמינה לכל יהודי ולכל שוטר – אינה פעולה אחראית כלל!

והרי גם ככה אנו מצטערים על המצב השורר בבתי הכנסת מבחינת דיבורים וכדומה, ועל כך שלא מספיק מודעים לזהירות הנדרשת בענין התרכזות בסידור והעדר הסחות דעת וכו' וכו' –

וכי זה מה שחסר לנו שיבואו קלי דעת ויחתימו הנהגות מופקרות של זלזול בתפילה ב"חותמת כשרות" של חסידים הראשונים?!... ואין להאריך בדבר המצער.

4.

באגרות רבות מתריע הרבי על כך שמפרסמים סיפורים חסידיים שנראים כמנוגדים להלכה, ושולל את הדבר מכל וכל. אפשר להאריך בזה ולהביא דוגמאות רבות, ואסתפק בהבאת שני מכתבים מענינא דיומא – בקשר ליום ההילולא של מורנו הבעש"ט בחג השבועות הבעל"ט:

א) במ"ש אודות שנת המאתים להסתלקות הילולא של הבעש"ט.

הנקודה הכי מוכרחת להדגיש היא, להוציא מלבם של התועים שכל תורתו של הבעש"ט הוא אך ורק, דרחמנא לבא בעי, ודלא ח"ו כפסק המשנה, אשר המעשה הוא העיקר, ובמילא באים למסקנא וכו' וכנ"ל מוכרחת ההדגשה שלא הקיל ח"ו הבעש"ט כקוצו של יו"ד אפילו

ומה שנוגע ביחוד להדגיש הוא לשלול ולבטל הטעות, שיש מפיצין אותה בשוגג או גם במזיד, שהבעש"ט ח"ו וח"ו הקיל באיזה ענין, אפילו דקדוק קל של דברי סופרים, הס מלהזכיר ולפשיטות הענין, ובפרט לדכוותי האריכות אך למותר.

תנ"ך חתומה

תח"ח 1234567

ומסיימים בטוב.